

FEN BİLİMLERİ 5. SINIF TELEAFİ EĞİTİMİ

KAZANIMLARINA YÖNELİK ETKİNLİK VE SORULAR

6 .ÜNİTE

İNSAN VE ÇEVRE

KAZANIMLAR

- Biyoçeşitliliğin doğal yaşam için önemini sorgular.
- İnsan ve çevre arasındaki etkileşimin önemini ifade eder.,
- Yakın çevresindeki veya ülkemizdeki bir çevre sorununun çözümüne ilişkin öneriler sunar.
- Doğal süreçlerin neden olduğu yıkıcı doğa olaylarını açıklar.

İbrahim UYSAL

NOT: Nartest Tane Tane Öğreniyorum ve Nartest Mavi Seri Soru Bankalarından derlenmiştir.

Biyoçeşitlilik

1

Aşağıda verilen olaylardan, bir bölgenin biyoçeşitliliğini olumlu etkileyenlerin yanındaki kutucuğa "olumlu", olumsuz etkileyenlerin yanındaki kutucuğa "olumsuz" yazınız.

a. Ormanların tahrip edilmesi	<input type="text"/>	i. Kimyasal gübre kullanımı	<input type="text"/>
b. Aşırı nüfus artışı	<input type="text"/>	j. Doğal su kaynaklarının korunması	<input type="text"/>
c. Ağaçlandırma çalışmaları	<input type="text"/>	k. Çevre örgütlerinin çalışmaları	<input type="text"/>
d. Sanayi tesislerindeki artış	<input type="text"/>	l. Aşırı ve kontrolsüz avlanma	<input type="text"/>
e. Doğal afetler	<input type="text"/>	m. Bazı yerlerin milli park yapılması	<input type="text"/>
f. Çevre kirliliği	<input type="text"/>	n. Organik tarımın teşvik edilmesi	<input type="text"/>
g. Doğal kaynakların tükenmesi	<input type="text"/>	o. Kıyılardaki koyların turizme açılması	<input type="text"/>
h. Küresel ısınma	<input type="text"/>	p. Plansız kentleşme	<input type="text"/>

2

Aşağıda verilen ifadeler doğruysa yanındaki boşluğa "D", yanlışsa "Y" işareti yazınız.

a)	Biyoçeşitlilik yeryüzündeki doğal dengeyi korur.	<input type="text"/>
b)	Çevre kirliliğinin artması biyoçeşitliliğini olumsuz etkiler.	<input type="text"/>
c)	Bir bölgedeki insan varlığı o bölgenin biyoçeşitliliğini olumlu etkiler.	<input type="text"/>
d)	Bir bölgedeki doğal zenginliklere biyoçeşitlilik denir.	<input type="text"/>
e)	Moalar günümüzde nesli tükenme tehlikesi altındadır.	<input type="text"/>
f)	Işık, su gibi cansız faktörler de biyoçeşitliliği etkiler.	<input type="text"/>

İbrahim UYSAL

NOT: Nartest Tane Tane Öğreniyorum ve Nartest Mavi Seri Soru Bankalarından derlenmiştir.

3

Aşağıdaki tabloda verilen canlılarla ilgili uygun olan dairenin içini işaretleyiniz.

		Nesli tükenme tehlikesi yok	Nesli tükenme tehlikesi var	Nesli tükenmiş
a)	Deniz kaplumbağası	☐	☐	☐
b)	Flamingo	☐	☐	☐
c)	Tavşan	☐	☐	☐
d)	Gergedan	☐	☐	☐
e)	Kutup ayısı	☐	☐	☐
f)	Sincap	☐	☐	☐
g)	Mamut	☐	☐	☐
h)	Bengal kaplanı	☐	☐	☐
i)	Anadolu aslanı	☐	☐	☐
j)	Moa	☐	☐	☐

4. Biyoçeşitliliği etkileyen canlı, cansız birçok faktör bulunur.

Aşağıda verilenlerden hangisi biyoçeşitliliği etkileyen insan kaynaklı faktörlerden birisidir?

- A) İklim B) Yeryüzü şekilleri C) Doğal afetler D) Çevre kirliliği

5. Bir bölgede bulunan bitki ve hayvan örnekleri o bölgenin biyolojik zenginliklerini oluşturur. Ülkemizin bulunduğu konum ve sahip olduğu iklim özellikleri sayesinde biyolojik zenginliği oldukça fazladır.

Aşağıdakilerden hangisi ülkemizin biyolojik zenginlikleri arasında yer almamaktadır?

- A) İğde B) Alıç C) Tiftik keçisi D) Sekoya ağacı

6. Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde nesli tükenme tehlikesi ile karşı karşıya olan bitkilerden birisi değildir?

Kardelen

Salep Orkidesi

Papatya

Ters Lale

İbrahim UYSAL

NOT: Nartest Tane Tane Öğreniyorum ve Nartest Mavi Seri Soru Bankalarından derlenmiştir.

İnsan ve Çevre İlişkisi

1

Aşağıda verilen insan faaliyetlerini çevre açısından olumlu ve olumsuz olarak nitelendirip, uygun kutucuğu işaretleyiniz.

		OLUMLU	OLUSUZ
a)	Dere ve nehirlerin kirlilikten arınmasını sağlayıcı çalışmalar yapmak		
b)	Orman alanlarını tarımsal alana çevirip ürün yetiştirmek		
c)	Kimyasal ilaçlar kullanarak meyvelerin üzerindeki zararlı böcekleri öldürmek		
d)	Otomobil vergilerini düşürüp trafiğe daha fazla araç çıkmasını sağlamak		
e)	Okullardaki derslerde çevre konusunu işleyen ünitelerin ders saatini arttırmak		
f)	Doğayı kirleten kuruluşları tespit ederek bu kuruluşları ifşa etmek		
g)	Bacasına filtre takmayan fabrikaları tespit edip takmayanları cezalandırmak		
h)	Petrolle çalışan araçları yasaklayıp elektrikli araçları teşvik etmek		
i)	Nehir ve akarsulara yeni barajlar yapıp elektrik üretmek		
j)	Nükleer santraller kurup, atıklarını toprağın altına gömmek		
k)	Rüzgâr enerji santrallerinin sayısını iki katına çıkarmak		
l)	Güneşin bol olduğu bölgelerde güneş enerjisini elektrik enerjisine dönüştürmek		
m)	Kanalizasyon suların denize boşaltmak		
n)	Deterjan, şampuan gibi kimyasal maddelerin su kaynaklarına karışmasını önlemek		
o)	Çevre Bakanlığı, TEMA, ÇEVKO, GREENPEACE, WWF dibi çevreci kuruluşları desteklemek		

2

Aşağıdaki tabloda bir çevreyi olumsuz etkileyen bazı faktörler verilmiştir. Bu faktörlerden insan etkisi ile gerçekleşenleri işaretleyerek gösteriniz.

Doğal afetler

Hava kirliliği

Toprak kirliliği

Su kirliliği

Orman tahribatı

Küresel ısınma

Nükleer kirlilik

Yapılaşma

Kuraklık

İbrahim UYSAL

NOT: Nartest Tane Tane Öğreniyorum ve Nartest Mavi Seri Soru Bankalarından derlenmiştir.

3.

Kır yürüyüşü sırasında şekildeki manzarayla karşılaşan bir kişinin, şekildeki çöplerle ilgili aşağıdakilerden hangisini yapması en doğru davranış olur?

- A) Oldukları yerde bırakmak
- B) Hepsini bir yerde toplayarak yakmak
- C) Plastik, metal ve camları geri dönüşüme atıp diğerlerini yakmak
- D) Plastik, metal ve camları geri dönüşüme atıp diğerlerini çöp kutusuna atmak

4.

Dünyanın ilk sıfır karbon futbolcusu: Merih Demiral

Juventus'ta oynayan milli futbolcu Merih Demiral, Birleşmiş Milletler desteğiyle kendi ormanını oluşturdu. Hayatı boyunca oluşturduğu tüm karbon ayak izini sıfırlamak amacıyla projeye maddi destekte bulunan Merih Demiral'ın adı bu ormana verildi. Demiral bu katkısıyla dünyanın ilk sıfır karbon futbolcusu oldu. Karbon Ayak İzi, küresel ısınmanın başlıca sorumlusu olarak gösterilen, sera etkisine yol açan gazların oluşumuna neden olan ve fosil yakıtların kullanımıyla atmosfere yayılan gazların dünyaya bıraktıkları zarar anlamına gelmektedir.

Merih Demiral, konuyla ilgili yaptığı açıklamada, korona virüs salgını sürecinde dünyanın kendini yenileme fırsatı bulduğunu belirterek, "Bilmeliyiz ki belki harcadığımız tüm karbonu sıfırlayamayabiliriz, ama azaltabiliriz. Hepimiz kendi geleceğimizin kahramanı olabiliriz!" şeklinde konuştu.

Yukarıda verilen haber metnine göre futbolcu Merih Demiral'ın dâhil olduğu bu projeye ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Proje sayesinde fosil yakıtlar daha az tüketilecek.
- B) Proje sayesinde Dünya'mızdaki orman miktarı artacak.
- C) Projeye katkı sunanlar Dünya'nın daha temiz bir geleceğe kavuşmasını sağlayacaklar.
- D) Proje, yeşil alanların arttırılıp atmosfere salınan gazların zararlı etkisini azaltmayı amaçlıyor.

İbrahim UYSAL

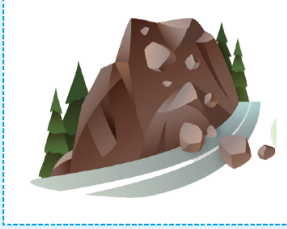
NOT: Nartest Tane Tane Öğreniyorum ve Nartest Mavi Seri Soru Bankalarından derlenmiştir.

Yıkıcı Doğa Olayları

1

Görsellerde verilen yıkıcı doğa olaylarının isimlerini altlarında bırakılan boşluklara yazınız.

2

Aşağıda bazı yıkıcı doğa olayları ve bu olayların nasıl gerçekleştiği karışık olarak verilmiştir. Olayları ve nasıl gerçekleştiklerini uygun biçimde eşleştirip, eşleştirmenizi etkinliğin altında verilen tabloda gösteriniz.

1. Toprağın üzerini kaplayan ani, düzensiz, büyük su taşkınlarına denir.

2. Kayalardan veya topraktan oluşmuş kütlelerin yerlerinden koparak yer değiştirmesine denir.

3. Yer kabuğunda meydana gelen ani kırılmalar nedeni ile oluşan titreşimlerin dalgalar hâlinde yeryüzüne ulaşmasıyla meydana gelir.

4. Sıcak ve nemli hava ile soğuk havanın şiddetle yer değiştirmesi sırasında oluşan, kendi etrafında dönen rüzgârlara denir.

5. Okyanuslardan başlayıp karaya doğru hareket eden ve hızı saatte 117 km'yi aşan rüzgâr sonucunda oluşan hava olayına denir.

6. Eğimli yamaçlardan yuvarlanan ve yuvarlandıkça da büyüyen kar külesine denir.

7. Dünya'nın iç tabakalarındaki magmanın yer kabuğundaki belli bir noktadan veya çatlaklardan dışarı çıkmasına denir.

A Heyelan

B Volkanik patlama

C Kasırga

D Sel

E Hortum

F Deprem

G Çığ

1	2	3	4	5	6	7

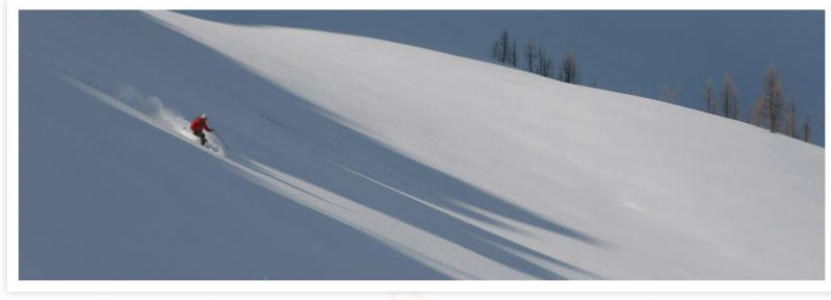
207

İbrahim UYSAL

NOT: Nartest Tane Tane Öğreniyorum ve Nartest Mavi Seri Soru Bankalarından derlenmiştir.

3. Sezgin, Uludağ'a yeni açılması planlanan 3. bölge kayak merkezinde görevli bir müdürdür. 3. bölgenin en büyük dezavantajı olarak çığ düşme tehlikesi barındıran bazı yerlere yakın oluşu gösterilmektedir.

Buna göre Sezgin'in çığ tehlikesine karşı aşağıdaki önlemlerden hangisini alması doğru değildir?

- A) Yeni yerleşim yeri olarak, çığ riski taşıyan bölgelere mümkün olduğu kadar uzak yerleri seçmeli
- B) Yamaçlardaki ağaçları, bitki örtüsünü ve ormanları korumalı
- C) Kar yağın aylarda hava ve yol durumu raporlarını dikkatlice izlemeli
- D) Risk taşıyan bölgelerdeki ağaçları keserek yeni yollar yapmalı

4.

Yandaki fotoğrafta sol taraftaki evin bulunduğu bölgede heyelan oluştuğu görülürken sağ taraftaki evin bulunduğu bölgede heyelan oluşmadığı görülmektedir.

Buna göre yukarıdaki fotoğraftan çıkarılacak en doğru sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Heyelan tehlikesi olan yerlere istinat duvarları yapılmalıdır.
- B) Heyelan tehlikesi olan yerlere ağaç dikilmelidir.
- C) Heyelan tehlikesi olan yerlere büyük evler yapılmalıdır.
- D) Heyelan tehlikesi olan yerlere tek katlı evler yapılmalıdır.

5. Deprem esnasında odasında bulunan Cem'in aşağıdaki davranışlardan hangisini yapması en doğru olur?

- A) Koşarak evden dışarı çıkması
- B) Balkondan atlaması
- C) Kapı aralığına giderek çök, kapan, tutun hareketi yapması
- D) Odasındaki kanepenin yanına hayat üçgeni oluşturacak şekilde çömelmesi

İbrahim UYSAL

NOT: Nartest Tane Tane Öğreniyorum ve Nartest Mavi Seri Soru Bankalarından derlenmiştir.

